

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ КАМАЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МЕНДЕЛЕЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

423643 село Камаево, ул. Дифгата Сирая
д.29А

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МЕНДЕЛЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
КАМАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

423643 Камай авылы, Дифгать
Сирай урамы 29А йорты

Тел.(885549)3-55-33 ИНН 1627001164, КПП162701001 ОГРН 1021601118043

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2022 елның 16 нчы мартыннан

№ 52

Татарстан Республикасы Менделеевск
муниципаль районы Камай авыл жирлеге
территориясен төзеклөндөрү, тиешле тәртиптә тоту,
жыештыру, чисталыкны тәэмин итү һәм тәртипкә
китерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Камай авыл жирлеге
территориясен төзеклөндөрү, тиешле тәртиптә тоту, жыештыру, чисталыкны тәэмин итү
һәм тәртипкә китерү кагыйдәләрен Федераль законнарға туры китерү максатыннан
Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Камай авыл жирлеге Советы
КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Камай авыл жирлеге
Советының 2016 елның 26 нче августыннан № 29 номерлы карары белән раслаган
“Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Камай авыл жирлеге
территориясен төзеклөндөрү, тиешле тәртиптә тоту, жыештыру, чисталыкны тәэмин
итү һәм тәртипкә китерү кагыйдәләрен”нә түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Камай авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын һәм хайваннарны тоту
турындагы 3.8. номерлы пунктны Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль
районы Камай авыл жирлеге территориясендә төзеклөндөрү, тиешле тәртиптә тоту,
жыештыру, чисталык һәм тәртипне тәэмин итү кагыйдәләреннән төшереп калдырырга.

1.2. Камай авыл жирлеге территориясендә сулыкларны, зиратларны карап тоту
турындагы 3.9. номерлы пунктны 3.8. пункты дип санарга.

2. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Камай авыл җирлеге территориясен төзекләндерү, тиешле тәртиптә тоту, жыештыру, чисталыкны һәм тәртипне тәэмин итү кагыйдәләрен, кушымта нигезендә, яңа редакциядә бәян итәргә.

3. Әлеге карарны Менделеевск муниципаль районының [tps://mendeleevsk.tatarstan.ru/](https://mendeleevsk.tatarstan.ru/) рәсми сайтында Камай авыл җирлеге бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга.

Камай авыл җирлеге Советы рәисе

И.И.Әһлиева

Татарстан Республикасы Менделеевск
муниципаль районы Камай авыл
жирлеге Советының
2022 елның 16 мартыннан 52 номерлы
карарына КУШЫМТА

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Камай авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү, тиешле тәртиптә тоту, жыештыру, чисталык һәм тәртип булдыру Кагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә эшлэнгән, төзекләндерү өлкәсендәге мәсьәләләрне хәл итүнең бердәм таләпләрен билгели, Камай авыл жирлеге торак пунктлары территорияләрен жыештыру һәм карап тоту тәртибен билгели һәм барлык гражданныр, предприятие, оешмаларның вазыйфаи затлары тарафыннан үтәләргә тиеш.

2. Төп төшенчәләр

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла: төзекләндерү - территорияләрне инженерлык ягыннан эзерләү, юллар төзү, су белән тәмин итү, канализация, энергия белән тәмин итү һ. б.) һәм чаралар (чистарту, киптерү һәм яшелләндерү, микроклиматны яхшырту, һава бассейнын, ачык сулыкларны һәм туфракны пычратудан саклау, санитар чистарту, тавыш дәрәжәсен киметү һ. б.), алар теге яки бу территорияне халык тормышы өчен уңайлы, уңайлы һәм мәдәни шартлар булдыру, төзелеш өчен яраклы хәлгә китерү, халык тормышы өчен сәламәт, уңайлы һәм мәдәни шартлар:

контейнер-каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен 0,7-1,5 куб. м күләмдә стандарт савыт, аның капкачысы бар;

каты көнкүреш калдыклары (каты көнкүреш калдыклары) - халыкның тормыш эшчәнлегенә нәтижәсендә барлыкка килгән вак көнкүреш калдыклары;

каты көнкүреш калдыкларын чыгару - контейнерлардан (бункер-туплаучылар КГМДАН) махсус транспортка төяү, контейнер майданчыкларын һәм аларга керү юлларын чүп-чардан чистарту һәм аларны чүп-чар жыю урыннарыннан лицензияле утильләштерү объектына (чүп-чар ташу станцияләренә, күмү полигоннарына һ. б.) илтү һ. б. лар.;

йорт- аның янәшәсендәге жир участогы булган шәхси торак йорт;

яшел үсентеләр - билгеле бер территориядә урнашкан агач, куак һәм үлән үсемлекләре жыелмасы;

жир эшләрә - грунт юып алу, жәю, район территориясенең камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып, яисә камилләштерелгән юллар һәм тротуарлар салу (жәю) белән бәйлә эшләр;

кече архитектура формалары - район дизайны объектлары (чүплекләр, эскәмияләр, декоратив коймалар, яктырткычлар, декоратив диварлар, фонтаннар, беседкалар, чәчәкләр өчен вазалар, монументаль-декоратив композицияләр, декоратив скульптуралар, балалар, спорт майданчыклары, ял итү майданчыклары жиһазлары һ. б.);

вак ишегалды корылмалары - жир кишәрлегендә төзелә торган вакытлы корылмалар (жир базлары, Күгәрчен тавыклары, сарайлар һ. б.);

чүп-чар өеме - контейнер майданчыгында яки теләсә кайсы башка территориядә 1 куб. метрдан артмаган күләмдә каты көнкүреш калдыклары һәм КГМ жыелу.;

рөхсәтсез чүп - чар ташлау - үз белдегең белән (рөхсәтсез) ташлау (урнаштыру) яки каты көнкүреш калдыклары, КГМ, житештерү, куллану һәм төзелеш калдыклары, юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән башка чүп-чар 50 кв. метрдан артык майданда һәм 30 куб. метрдан артык майданда.;

житештерү һәм куллану калдыклары (алга таба-калдыклар) - житештерү яки куллану процессында барлыкка килгән чимал, материаллар, ярымфабрикатлар, башка эшләнмәләр яки продуктлар калдыклары, шулай ук үзләренең Куллану үзлекләрен югалткан товарлар (продукция);

төзелеш объекты паспорты - объектның исеме, төзүче (заказ бирүче), эшләрне башкаручы (подрядчы, генподрядчы) исеме, объект буенча эш башкаручының фамилиясен, вазыйфасын һәм телефон номерларын, эшләрне башлау һәм тәмамлау срокларын, объектның схемасын күрсәтеп мәгълүмати щит;

жир асты инженерлык коммуникацияләре - торбаүткәргечләр һәм төрле билгеләнештәге кабельләр (суүткәргеч, канализация, жылылык, элемент һ. б.);

каты көнкүреш калдыклары полигоннары - халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген гарантияли торган каты көнкүреш калдыкларын изоляцияләү һәм зарарсызландыру өчен билгеләнгән махсус корылмалар;

якын-тирә территория - бина, корылмалар, киртәләр чикләренә турыдан-туры якын территория, төзелеш майданчыгына, сөүдә, реклама объектларына һәм аренда хокукларында юридик яки физик затларга карый торган башка объектларга турыдан-туры якын территория . ;

каты көнкүреш калдыкларын жыю - чүп-чарны комплекслы жыештыру, контейнерлар тутыру һәм контейнер майданчыкларын чистарту белән бәйлә чаралар комплексы;

территорияләрне карап тоту - биналарның, төзелмәләрнең һәм корылмаларның, кече архитектура формаларының, коймаларның һәм коймаларның фасадларын вакытында ремонтлау һәм карап тоту, төзелеш мәйданчыкларын, яшел үсентеләрне, жир асты инженерлык коммуникацияләрен һәм аларның конструктив элементларын, жир кишәрлегендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларын карап тоту белән бәйле чаралар комплексы;

гомуми кулланылыштагы юлларны карап тоту - юл, юл корылмаларының, юлларны комплекслы төзекләндерү элементларын транспорт-эксплуатацион халәтенә булышлык итүче эшләр комплексы;

ташландык транспорт чарасы - милекче тарафыннан алты ай һәм аннан да күбрәк вакытка калдырылган транспорт чарасы (ишекләр, кузов остеклениесе элементлары, кузовның башка элементлары, ябык ишекләр булмау, ишекләрне каплау мөмкинлеге булмау һ. б.), шулай ук билгеләнеше буенча файдалану мөмкинлеге булмау (төшкән тәгәрмәчләр, тәгәрмәчләр яки башка конструктив детальләр булмау һ. б.) һәм шул ук вакытта гомуми файдалану урыннарында (йорт яны территорияләрендә) һәм, транспорт чараларын (транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус бирелгән урыннардан тыш) саклау өчен билгеләнмәгән яисә озак вакыт (алты ай һәм аннан да күбрәк) транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннарда (парковкаларда, парковка урыннарында, түләүле автостоянкаларда, гаражлардан яки башка биналардан, техниканы саклау өчен билгеләнгән биналардан тыш) һәм жәяүлеләр узуга, территорияне чистартуға, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка махсус транспорт, подъездларга чүп-чар жыю машиналарынан, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Камай авыл жирлегендә урнашкан торак пунктларда Тышкы төзекләндерү һәм чисталык кагыйдәләрен бозып, чүп контейнерларына һәм (яки) урнаштырылган чүп-чар контейнерларына куелган. Автомобильләр йөрүгә, жәяүлеләр үтүгә, территорияне жыештыруға, ашыгыч хезмәтләр машиналарына, башка махсус транспортка, подъездларга, чүп жыю машиналарына, чүп контейнерларына киртәләрне бетерү, шулай ук потенциал террористик куркынычны бетерү максатларында транспорт чарасы билгеләнгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиеш.

Транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар - закон нигезендә оештырылган автомобиль стоянкалары, гаражлар, ремонт остаханәләре һәм башка биналар, техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән бүлмәләр, Россия Федерациясе Министрлар Кабинетының «Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында» 23.10.1993 ел, № 1090 карары белән расланган Россия Федерациясе Хөкүмәтенең юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковка (парковка урыннары).

Йорт яны территориясе - яшеллэндерү элементлары, керү юллары, йорт подъездлары, әлеге йортта яшәүчеләр өчен мәйданчыклар (балалар, спорт, ял итү, контейнерлар өчен, этләрне урамда йөртү өчен) һәм йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзеклэндерү өчен билгелэнгән башка объектлар.

3. Камай авыл җирлегенең торак пунктлары территорияләрен карап тоту.

3.1. Торак һәм торак булмаган биналарны һәм корылмаларны карап тоту кагыйдәләре һәм нормалары

3.1.1. Торак йортларны, социаль-мәдәни, коммуналь һәм төзеклэндерү объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, авылларны тышкы яктан бизәү, шулай ук Камай авыл җирлеге территориясендә биналар интерьерларын рәсмиләштерү гамәлдәге законнар нигезендә башкарылырга тиеш.

3.1.2. Күчемсез милек объектларына ия булган һәм (яки) ия булган предприятиеләр, оешмалар, гражданныр, шул исәптән шәхси милек хокукында, аларны билгелэнгән кагыйдәләр һәм техник эксплуатацияләү нормалары нигезендә файдаланырга, тышкы төзеклэндерүнең барлык төрләре торышын һәм урнаштырылышын күзәтергә тиеш.

3.1.3. Төзелеш материалларын, продукцияне, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен (печән, салам, тирес һ.б.), чималны, җиһазларны, гомуми кулланылыштагы территориядә, шул исәптән йорт яны территориясеннән читтә, шулай ук юлларда чүп-чар жыю яки саклау тыела.

3.1.4. Төзелеш, ремонт-төзелеш һәм торгызу эшләре башкарганда төзелеш материаллары, грунт һәм төзелеш калдыкларын бер көнлек эш барышында җыеп алырга тиеш.

3.1.5. Торак һәм җәмәгать биналарын, шулай ук мәдәни-көнкүреш объектларын төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә барлыкка килә торган калдыклар куркыныч калдыклар белән эш итүгә лицензиясе булган төзелеш оешмалары транспорты белән чыгарыла яки әлеге эшчәнлек төренә лицензиясе булган оешма белән килешү төзелә.

Йортлардан чыгарылуы төзелеш чүп-чарын һәм грунтны, моның өчен махсус билгелэнгән урыннардан тыш, нинди дә булса урыннарда, ягъни каты көнкүреш калдыклары мәйданчыгында бушату тыела.

3.1.6. Төзелеш белән тәмамланган объектлар кабул итү комиссияләре тарафыннан төзеклэндерү эшләрен тулысынча тәмамлаганнан соң гына кабул ителә.

3.2. Торак пунктлар территорияләрен җыештыруны оештыру
Камай авыл җирлеге

3.2.1. Торак пунктлар территорияләрен чистарту һәм чистарту системасы көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чар жыюны һәм утильләштерүне күздә тотарга тиеш.

3.2.2. Объектларны төзекләндерү, чисталыкта тоту һәм санитар тәртипне саклау өчен җаваплы булып тора:

а) предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар территорияләрендә-предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, уку йортлары җитәкчеләре;

б) гражданның милек хокукындагы йортлары территорияләрендә - торак йортларның хужалары;

в) авыл җирлегендә урам, майданнарда, газон һәм башка яшел зоналарда - Башкарма комитет җитәкчесе;

г) зиратлар һәм алар янәшәсендәге участоклар территориясендә-Башкарма комитет җитәкчесе;

д) төзелешкә бирелмәгән һәм сүтелгәннән соң бушаган территорияләрдә, - Башкарма комитет җитәкчесе;

е) төзелеш өчен бүлеп бирелгән территорияләрдә-предприятие, оешма җитәкчеләре, әлеге җир кишәрлекләре бирелгән гражданны;

ж) агызу һәм дренаж торбаларының, водостокларның техник торышы өчен-жирлек башкарма комитеты җитәкчесе;

з) калдыкларны бетерү, махсус урыннарны һәм алар янәшәсендәге участокларны санитар тәртиптә тоту өчен-жирлек башкарма комитеты җитәкчесе;

и) җирлек территориясенә санитар торышын тикшереп торуну вәкаләтле дүләт органнары һәм җирле үзидарә органнары гамәлгә ашыра.

3.3. Камай авыл җирлегенә торак пунктлары территорияләренә җыештыру һәм карап тоту буенча гомуми кагыйдәләр

3.3.1. Чистарту объектлары булып йорт яны территориясе, урам юллары, социаль-мәдәни объектлар, предприятие, учреждение һәм оешмалар территорияләре, майданнар, гомуми кулланылыштагы урыннар, ял итү урыннары тора.

3.3.2. Йорт хужалары булган гражданныга йорт яны территорияләрендә нинди дә булса материаллар туплау һәм саклау, йорт читенә койма урнаштыру, чүп-чар ташлау, йорт территориясенә сыек көнкүреш калдыклары агызу, махсус транспорт һәм урып-жыю техникасы үтеп керүне кыенлаштыра торган яки кыенлаштыра торган киртә территорияләренә урнаштыру тыела. Шәхси торак йортлар төзү чорында, авыл җирлеге башкарма комитетының язмача рәхсәте булган очракта, йорт яны территориясендә, шул исәптән урамда, төзелеш материалларын вакытлыча саклау рәхсәт ителә ала.

3.3.3. Грунт, чүп-чар, сыек һәм сыек материаллар, җиңел тара, яфрактар ташу тыела.

- 3.3.4. Тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар һәм башка корылмалар кую тыела.
- 3.3.5. Юл йөрү, үтү юлларын бушату, кар һәм боз жәю тыела.
- 3.3.6. Транспорт чараларын газоннарда, елга, күлләр ярларында, тротуарларда, паркларда һәм бу максатта каралган башка урыннарда юу тыела.
- 3.3.7. Яшел үсентеләрне зарарлау һәм юк итү, шулай ук аларны тоту кагыйдәләрен бозу тыела.
- 3.3.8. Урамнарда, майданнарда һәм башка жәмәгать урыннарында чүпләү тыела.
- 3.3.9. Калдыкларны моның өчен билгеләнмәгән урыннарда чыгару тыела.
- 3.3.10. Сыек чистарту корылмаларынан һәм шәхси сектордан аларның заявкалары буенча вакытында махсус автотранспорт белән чыгарыла.
- 3.3.11. Сүтелгән (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт яны территориясеннән читтә саклау тыела»

3.4. Кышкы жыештыру.

- 3.4.1. 1 ноябрьдән 15 апрельгә кадәр кышкы жыештыру, кар һәм боз өю, тротуарларны һәм ишегалларын бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртү күздә тотыла. Бу эшләр жәмәгать транспорты һәм жәяүлеләр хәрәкәтен тәэмин итү өчен эшләнәргә тиеш.
- 3.4.2. Түбәләрне кардан чистарту һәм карнизларда, түбәләрдә һәм су агып чыга торган трубаларда нарасыйларны юк итү даими рәвештә биналарның, корылмаларның хужалары һәм арендаторлары көче белән, саклык чараларын үтәү, жәяүлеләр белән бәхетсезлек очракларынан, һава челтәрләренең, яктырткычларның һәм яшел утыртмаларның зыян күрүләреннән котылырга тиеш. Түбәдән ташланган кар кичекмәстән чыгарылырга тиеш.
- 3.4.3. Урамнарда механикаштырылган рәвештә сибү әлеге максатлар өчен рөхсәт ителгән материаллар белән планлы рәвештә башкарыла.
- 3.4.4. Тротуарларга тоз сибү тыела.
- 3.4.5. Бозлавык вакытында территория хужаларына тротуарларга, жәяүлеләр юлларына ком сибәргә, аларны хәрәкәт өчен куркынычсыз хәлдә тотарга кирәк.
- 3.4.6. Яшел үсентеләр майданнарында боз катламнарын, пычранган карны күчерү, күчерү һәм туплау тыела.
- 3.4.7. Су объектларының су саклау зоналарына кар өемнәре (автоюллардан, якин-тирә территорияләрдән кар өю) оештыру тыела.

3.5. Территорияләргә жәйге жыештыру

- 3.5.1. 16 апрельдән 31 октябрьгә кадәр жәйге жыештыру эшләре бара, ул юл катламнарын һәм тротуарларны себерүне, жәмәгать транспорты тукталышларын чистартуны, чүп-чар һәм грунт ташуны күздә тотта.

3.5.2. Явым-төшем булмаган чорда урамнарны механикалаштырып жыештыру һәм дымсыз юу тыела.

3.5.3. Юл кырыйлары зур габаритлы материалдан (КГМ) һәм башка чүп-чардан чистартылырга, ә юл буендагы үлән чабылган тиеш.

3.6. Төзелеш, урнаштыру һәм кече архитектура яктырту, элмә такталар, яктылык реклама формалары

3.6.1. Кече архитектура формаларын һәм тышкы төзекләндрү элементларын: киосклар, палаткалар, сезонлы базарлар, коймалар, газон коймалары, стендлар, афишалар һәм белдерүләр, реклама, урам яктырту фонарьлары, терәкләр, баганалар төзү һәм урнаштыру гамәлдәге законнар нигезендә башкарыла.

3.6.2. Сәүдә киоскларын, павильоннарны, гаражларны һәм башка хужалык-көнкүреш объектларын үз белдеге белән урнаштыру, шулай ук аларны сүтү яки күчерү таләпләрен үтәмәү тыела.

3.6.3. Кибетләр, киосклар, палаткалар, ваклап сату павильоннары янында Тара һәм товар запасларын туплау, шулай ук алар янәшәсендәге территорияләрне саклау өчен куллану тыела.

3.6.4. Билгеләнмәгән урыннарда сәүдә итү тыела.

3.6.5. Гражданның яшелчә, жиләк-жимеш, терлекчелек продуктлары, орлык һәм башка әйберләр белән урамда, майданнарда һәм башка урыннарда сату тыела.

3.6.6. Урам сәүдәсе, шул исәптән сезонлы сәүдә, санитар хезмәт органнары белән килешенгән очракта, махсус билгеләнгән урыннарда рөхсәт ителә.

3.6.7. Сезонлы сәүдә тәмамлангандан соң, урамнарда, майданнарда, башка урыннарда күчмә арбалар, лотоклар, сәүдәдән соң чистартылмаган башка сәүдә жиһазларын һәм территорияне калдыру тыела.

3.6.8. Урам утларын төзек булмаган хәлдә тоту тыела.

3.6.9. Реклама конструкцияләре һәм тышкы мәгълүмат чаралары билгеләнгән урыннарда урнашырга һәм тиешле хәлдә булырга тиеш.

3.7. Яшел үсентеләрне яшелләндрүгә һәм карап тотуга таләпләр

3.7.1. Барлык яшел үсентеләр дә кагылгысыз Яшел фондны тәшкил итә. Яшел үсентеләрне карап тоту гамәлдәге законнар һәм авыл жирлегенең норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.7.2. Яшел утыртмаларның сакланышы, гамәлдәге кагыйдәләргә туры китереп дәрәс һәм үз вакытында карау өчен предприятиеләр, оешмалар, гражданның жаваплы.

3.7.3. Яшел утыртмаларның, сулыкларның һ.б. сакланышын тәмин итү өчен аларны пычрату рөхсәт ителми. Төзелеш эшләре вакытында яшел үсентеләр зонасында

төзелешне оештыру проекты таләпләре үтәлергә тиеш.

3.7.4 Агач һәм куакларны, шул исәптән коры-сары һәм авыруларны, Башкарма комитетның тиешле рәхсәтеннән башка күчереп утырту яки кисү рәхсәт ителми.

Предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук гражданныр китергән яшел үсентеләргә зыяны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә гражданныр, вазыйфаи затлар һәм тиешле предприятиеләр хезмәткәрләре капларга тиеш.

3.7.5. Яшелләндерелгән территорияләрдә тыела:

- теләсә нинди материалларны сакларга;
- кулланырга чиста торф сыйфатында үсемлекләр грунт;
- Бакча-парк юлларын чистартудан алынган чиста кардан тыш, чүп-чар, кар һәм боз чүплекләре оештырырга.;
- агачларның һәм куакларның сакланышын тәмин итә торган чаралар күрмичә, түбәләрдән карны утырталар.;
- химик препаратлар белән тротуарларны, йөрү һәм жәяү йөрү юлларын һәм кулланырга рәхсәт ителмәгән башка капламаларны сибәргә . ;
- йөрергә, утырырга һәм ятарга газонах (болынардан кала), уеннар оештырырга;
- учакларны яндыру һәм янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен бозу;
- жирле үзидарә органнары белән билгеләнгән тәртиптә килешмичә генә инженерлык коммуникацияләрен салу өчен ачыклыктар үткәергә ; ;

3.8. Камай авыл жирлегә территориясендә сулыкларны, зиратларны карап тоту

3.8.1. Сулыкларны тоту территория хужалары һәм баланс тотучылар тарафыннан башкарыла.

3.8.2. Сулыкларны:

- буаларны чүпләргә, күмәргә яки урнаштырырга;
- агынты сулар, сәнәгать калдыклары һәм башка калдыктар белән пычрату тыела.

3.8.3. Сулыктар территориясендә тыела:

- автотранспорт юарга;
- терлек көтү;
- хайваннарны коендыру;
- кер юарга.

3.8.4. Зиратлар һәм жирләү өчен билгеләнгән корылмалар территорияләрендә яшел үсентеләр зонасы, автотранспорт өчен стоянка, чүп-чар жыю өчен чүп-чар жыю өчен чүп-чар жыю урыннары, аларга керү урыннары каралган.

Территорияне металл ломнар, төзелеш һәм көнкүреш калдыклары һәм башка материаллар белән пычрату һәм чүпләү тыела. Габаритсыз калдыктар махсус

мәйданчыкларда сакланырга тиеш.

4. Жир асты коммуникацияләре һәм корылмалары салу, үзгәртеп кору буенча эшләр башкару

4.1 . Жир асты, инженерлык коммуникацияләрен төзү, реконструкцияләү яки капитал ремонтлау гамәлдәге законнар нигезендә эшләнгән техник документация һәм эшләр башкаруга рөхсәт (ордер) булганда башкарылырга мөмкин.

4.2 . Яраклылык вакыты чыккан рөхсәт (ордер) буенча эшләр тыела.

4.3 . Предприятие житәкчеләре боерык белән эшләр житештерү өчен җаваплы затларны билгеләргә тиеш, алар үзләре белән рөхсәт (ордер) һәм эшләр житештерү проекты булган.

4.4 . Рөхсәтнамәдә (ордерда) яки жир асты коммуникацияләрен һәм корылмаларын салу һәм үзгәртеп кору эшләрендә куелган шартларны үтәмәгән очракта, әлеге предприятиеләргә һәм оешмаларга эшләр башкару өчен рөхсәтләр (ордерлар) бирү кичекмәстән туктатыла.

4.5 . Аварияләрдә эксплуатацияләүче оешма аның сәбәпләрен һәм нәтижеләрен кичекмәстән юкка чыгарырга тиеш.

4.6 . Рөхсәт (ордер) рәсмиләштермичә генә аварияләрдә жир эшләрен башкару тиешле хезмәтләрнең мәжбүри хәбәрнамәсе белән өч көн эчендә рөхсәт ителә. Эшләрне өч көнлек срокта тәмамлау мөмкин булмаган очракта, эксплуатацияләүче оешма тарафыннан билгеләнгән тәртиптә рөхсәт рәсмиләштерелә. Рөхсәттә (ордерда) билгеләнгән срокларны үтәмәгән, шулай ук аны рәсмиләштермәгән очракта предприятие билгеләнгән тәртиптә җаваплы.

4.7 . Жир эшләрен башкарганда җәяүлеләрнең һәм транспортның куркынычсызлыгы, йорт ишегалдына, предприятие, оешмаларга керү юллары, шулай ук торак, хезмәт, сәүдә, уку, балалар һәм башка биналарга керү юллары тәэмин ителергә тиеш.

4.8 . Ачылу урыны оешма исемен, телефон номерын һәм эш башкаручының фамилиясен күрсәтеп, типик киртәләмә белән бүләкләнергә тиеш. Юлны ябуны таләп итүче жир эшләре башкарганда дәүләт автоинспекциясе раслаган схемалар буенча юл билгеләре куела. Караңгылык башлану белән ачу урыннары яктыртыла.

4.9 . Юлның бөтен киңлегенә, тротуарга, газонга һәм туфракның уңдырышлы катламына асфальт түшәлеше каплау эшләре башкарыла. Бу оешма торгызу эшләреннән соң грунт, материаллар һәм конструкцияләр, төзелеш чүп-чары, коймаларны җыештырырга тиеш. Юл өслеген һәм яшел үсентеләрне үз көчләре белән торгызу эшләрен башкару мөмкинлеге булмаган оешмалар махсус оешмалар белән килешүләр төзәргә тиеш.

Килешү төзү төзекләндерү элементларын торгызган өчен эш башкара торган оешмадан

жаваплылыкны төшерми.

4.10. Оешма житәкчеләре, башка вазифаи затлар юлларны һәм тротуарларны, яшел үсентеләрне, газоннарны, төзекләндерү элементларын сыйфатлы башкармау һәм каплау өчен жаваплы.

5. Төзекләндерү кагыйдәләрен бозган өчен жаваплылык

5.1. Әлеге кагыйдәләрне бозуда гаеплеләр Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкка, шул исәптән административ жаваплылыкка тартыла.